

Barweetaab Yāākōbō

Taayta

Siriintēēt, yēē / kīkēēsirē āk wōlēē / kīkēēsirēē: Kisirē barwaani :Yāākōbō nyoo ki ng'eetaabkaametiitaab Yēesu. Inee :nyēē kitookunoot miisin ām kāāntōōyikaab taay chēbo biikaab Kiriistō. Kiiyyoonkyinē :inee kaniseetaab Yēerusālēm. Kiyey :yooto kōōyyoong'tēē :kāāntōōyikaab Yuutayeek kōōk ām kēnyiitaab 62 KK, kōōntōōchinē :kībkōrōs nyēē wōō Anaas nyoo bo āyēēng' / ānkiitiilchi meet. / Kikeewiiree rwoontōōk kut kume. Imuuchē / kīkēēsirē barwaani kwēēnuutaab kēnyiitaab 45 āk 48 KK kunyi, siruutēk :chuutēchu chēbo taay ām Kirootyeet nyēē Lēēl. Nteenee isōōtē :biiko chēē chaang' kule / kīkēēsirē ām kwēēnuutaab kēnyiitaab 50 āk 59 KK. Nto kuuyu ki barwa nyēē kimāchāktōōs kuyityi biich chēē chaang', nwaach :komosta nyoo bo kāāboorunēēt āmātinyē komosta nyoo bo kaateryeeket.

Kiyēē mii āriit āk nyēē āmu: Kimāchāktōōs :barwaani kuyityi biikaab Kiriistō choo ki Yuutayeek ānku miisin choo kiyēyē :wusiisyēēt kusērētyinoot kōōrēetaab Rooma kumukuul yu / kabokeewiiree Steefaan rwoontōōk kume. Kuu wōloo / kiinkētitooy, king'ētunēē :Yāākōbō Yēerusālēm ām soboonnyii tukul ānkwoomchinē Yuutayeek nkit lōkōōywēk chēē kāroomēch. Kunyoo tookunoot kule kisirchinē barwaani biikaab Kiriistō choo Yuutayeek. Tookunoot mbo

subak kule kitētu ng'aleekyii kutinyē Yuutayeeek
ām mētinyii. Ām kurkeetaab taayta, ibooru ām
nwookinto tukuuk chēbo koomānuut chēē miitē
wokung'āloolēē. Ibānyboonyē ām kurkootik choo
ikēērē tukuuchuutēchu kurōōbunēē akeenke
akeenke.

I-ārōōru :barweet ng'aleek choo kyoomu
Yēesu ām lekem (kas Mataayo kur. 5-7).
Ng'āloolēē :Yāākōbō ām nwookinto kurubta
keyy ng'aseetaab keyy, kaankweleet, bananta,
moorong'nateet, muchasta, kēntooyiisyēēt,
yeyeetaab keyy, ming'ātēētaab soboontaab
kōōrooni, kaakabuubeet, wookuutyēēt,
mōlōlchinooyēētaab ng'al āk alak chēē chaang'.
Ibooru mbo subak kāroomnyēētaab kaakaaseet,
tiliilinto, yibēētaab keyy ng'wēny, saayeet,
muytaayeet āk kiirnatēēt kurubta keyy āk
soboontaab chii nyēbo Kiriistō.

Ikiimē mbo :Yāākōbō kule mächāktōōs
kuwēēchiintōōs :kaakaaseet āk yēyuutēk. Mā kiy
:kaakaaseet yoo -/mākiiboorunēē yēyuutēk.

Kyoorōōr keyy :Yāākōbō ānkōōsubooyiis

¹ Anii nyoo Yāākōbō nyoo āyēchinē Yēyiin āk
Mokoryoontēēt Yēesu Kiriistō yiisyēēt. Āsubooyook
akweek biikaab Kiriistō, choo ōkwoonēē
aroosyek taman āk āyēēng' choo kyōōsērētyinootē
kōōrōōsyēk chēē chaang'.

Muytaayeet āk saayeet

² Mbo ng'eetaabiya, yoo kōōnyōōru tyēmuutēk
chēē chaang', ōyib kuyēk ng'erekweek, ³ kuuyu

ōnkētē kule yoo kōōbuntēē tyēmuutēchoo ōkoosēē keey Yēyiin, mākukich :muytaayeeng'woong'.
 4 Yoo koomuyte, +mōōkiilchē nyēē -mōōkuskusiitu āmākoy kubotwook :kiy bēsyēēt ake. 5 Nto yoo kābotwook :kiirnān, osaay Yēyiin nyoo baybay āmābōlchinē biich. Yooto, mākukōōnook. 6 Nto yoo soomē :chii kiy, kumāchāktōōs kusoomē ām mooyēēt akeenke nyēē māmii :kāāsōōtēywēēk alake. Chiito nyoo boonto kāāsōōtēywēēk āyēēng', kukerkeey āk keet nyēē isooyēnē :yoomeet. 7 Kunyoo, -meesoot :chii nyēē wuu nyoo kule nyōōru kiy kuchōōnēē wōlēē mii :Yēyiin. Kubooyiit man, 8 iwiiywiiyoot :chiichoo nyēē bērē nto wo kēelto nyi nto nyi.

Mokornoontiit āk bananta

9 Māchāktōōs :chiitaab Kiriistō nyoo / kēēmōōntooy ām kōōrooni kung'erech, kuuyu / kiikiitōrōōr ām Kiriistō. 10 Māchāktōōs kubāybāyiitu :biikaab Kiriistō choo boonto bāytit yoo keechuchuuk :Yēyiin kuuyu kēēytooy :bāytit kuu toobtōōy chēē lēēltōōs, 11 chēē yoo katoor :asiista, kusistōōs ankurarach. Imuuchē kunyōōr chii :meet kutākumii kuswēē ng'aleekaab bāytit.

Mātyēmē :Yēyiin chii kuyey ng'ōōkisto

12 Mii nyēē karaam :chiito nyoo kamuyta tyēmuutēk. Yoo kaakoomuukta tyēmuutēchoo, +/mākēētuwēnēē soboonto nyoo kikuurtoochinē :Yēyiin biiko choo chāmē inee.

1:3 Room. 5:3-5; 1Bēt. 1:6-7; 4:13 1:5 Kāālēw. 2:6 1:6 Mat. 7:7; Ēfēes. 4:14; Yāāk. 5:13 1:9 Yāāk. 2:5 1:10 Yāāk. 5:1 1:11 Āyub 14:2; Tyēēn. 103:15-16; Isa. 40:6-8 1:12 1Kōōr. 9:24-25; Yāāk. 5:11

¹³ Yoo /kakeetyem chii kuyey ng'ōōkisto, mēērook kumwooy kule Yēyiin :nyēē kātōōrchi kuyey ng'aleechaa miyootēch. Mēēmuuchāktōōs kutyem Yēyiin :ng'ōōkisto āmēēbērē tyēmē :Yēyiin chii kuyey ng'ōōki. ¹⁴ Nteenee tyēmāktōōs :chii yoo katoorta :muchasta. ¹⁵ Yoo kaakubayta :muchasnyii, kuyēk :yooto ng'ōōki, nto yoo kāākuwōōyiit :ng'ōōkisto kuyibu meet. ¹⁶ Kunyoo ii, mbo ng'eetaabiya choo āchāmē, -mookany /keekentaak.

¹⁷ Rōōbu :Baaba Yēyiin kiy ake tukul nyoo karaam āk nyoo churtaat. Yēyiin nkit nyoo kiyēyē lēbkēēyyēēt :nyēē kōōnu tukuuchoo. Iyyoong'oot :inee ankulebkeey ākookoy. ¹⁸ Kiikukwey :Yēyiin kukōōnēēch soboonto kubununēē ng'ālyoontēētaab manta sukung'eet ām tukuuk tukul choo kiyēyē, kēēyēku :acheek lōkōkyii.

Ikas ng'ālyoontēēt ānkiiyēyiisyēē

¹⁹ Mbo ng'eetaabiya choo āchāmē, okas ng'aleechu: Māchāktōōs kuyēbchinē yiit :chii ng'aleek ām kēēlto nyēē karaam. Māmāchāktōōs simkōōronchinē :chii ng'al āmāsimkunyēēru. ²⁰ Mākōōnu :nyēērunātēēt kiyoo churtaat nyoo mākyinē biich :Yēyiin. ²¹ Kunyoo, obakaakte ātēbuutēk alak tukul choo mā kāroomēch āk rōkōs nyoo kiikoolaambuuch kōōrēēt ankoocham ām mooyēēt akeenke ng'ālyoontēēt nyoo imuuchē kooraraachaak nyoo ! kyōōnyōōru. ²² Yoo kookas baateey ng'ālyoontēētaab Yēyiin āmēēbērē

1:13 1Kōōr. 10:13 **1:15** Room. 6:19-21; Kala. 5:16-21; 1Yoowa. 2:16-17 **1:17** Kāāyiit. 23:19; Mal. 3:6; Mat. 7:11 **1:18** Yoowa. 1:13; Room. 8:19-23; 1Bēt. 1:23 **1:19** Yāāk. 3:2-12 **1:21** Kolos. 3:8; Ēfēēs. 4:20-24

kooyey kiyēē mwooyē :ng'ālyoontoonoo, ōmiitē ōbērbēērē keey. ²³ Chii ake tukul nyoo yēbchinē yiit ng'ālyoontēēt āmāyēyē kiyēē mwooyē :ng'ālyoontoonoo, kukerkeey āk chii nyēē kāsēē eernyii kiiyēēt. ²⁴ Makukas sinee eernyii nteenee yoo kāākuwēēchi keey, kāmēētākōōnkētē wōlēē kāwuunto. ²⁵ Nteenee chiito nyēē koomānē mākuutyēēt nyoo churtaat nyoo ityooktooy biich āmāwuutyēē ng'ālyoontoonoo ānkuyēyiisyēē, +/ mākiibēruur chiichoo ām kiy ake tukul nyēē yēyē.

²⁶ Nto chii ake tukul nyoo yibē keey kule rubē mākuutyēētaab Yēyiin āmēēbērē riibē kuutiinyii, kākwerto keey :nyoo ānku buch :wōlēē sooytooy ām taayeetaab Yēyiin. ²⁷ Kēelto nyēē tiliil kurubta keey āk wōlēē /kēēsooytooy ānku nyēē mächē :Yēyiin ku nyi: /Kēēriibē lēēkōōy choo bānoon āk musukuunēk ankusatee keey :chii miyootyēēt nyoo yēyē :biiko choo bo kōōroni.

2

Ōyibē biiko tukul kwooyēēchiin

¹ Mbo ng'eetaabiya, ām akweek choo kyōōyēnchi Mokoryoontēēt Yēesu nyoo itōrōōroot, māmāchāktōōs ōkwēyē biiko kule anum :nyi ku anum :nyoo. ² Keemwaay baa kule kakwa :biiko āyēēnku kōōto nyēē /kēēsooyēē. Tinyē :ake kimoorinaakaab *ta-aabuut ankoolaakaat nyēē karaaran. Nto nyiin ake, ku banan ānkōōlochē

1:22 Mat. 7:21-27; Yääk. 2:14-20 **1:25** Yoowa. 8:32; 13:34; Kala. 2:4; 6:2; Yääk. 2:12, 24 **1:26** Tyēēn. 141:3; Yääk. 3:2, 8-10 **1:27** Tyēēn. 10:14, 18; Isa. 1:17; 1Yoowa. 2:15-17 **2:1** Laawi. 19:15; Kiruu. 1:17; Room. 2:11; Yääk. 2:9

sirooy chēē kibsānkātiin. ³ Yooto, itaach nyoo ilaakaat imwoochi kule, “Boontēēt nyēbo koonyit, chēētēbēē ng'echereet nyi mii yu bo taay.” Nto nyoo banan, imwoochi nyoo kule, “Māmii :ng'echer. Iyyoony yooto nto wēētēbēē ng'wēny ām wōliin bo lēt.” ⁴ Yoo keyey kuu nyooto, mēēbērē kaankweleet :nyooto ām wōlēē ikāstooy biiko alak ām kēelto nyēē miyaat?

⁵ Mbo ng'eetaabiya chēē āchāmē, okas baa ng'ālyoontooni: Kiikukwey :Yēyiin biiko choo bānoon ām kōōrooni ānkōōkoochi mokornoonti-itaab kibkōōnkōy nyoo kiikukuurtoochi biiko choo chāmē :inee. ⁶ Lēyyē, yoo ōyēyē kuu nyooto, ōmiitē oob ōnchuruurē chiichoo banan? Mēēbērē bichu mokorēen :chu mii kutēbēenook? Mēēbērē icheek :chēē mii bokōōyyoong'tēēnook kōōk? ⁷ Nto mā icheek :choo mii kung'āloolēē nyēē miyaat kaayneetaab Yēesu Kiriistō nyoo ōkuurtēē key?

Mākuutyēētaab chamateet

⁸ Ōmiitē ōyēyē nyēē karaam, yoo ōriibē man kiruutyēēt nyoo wōō ām tukul nyoo mwooyē ām siruutēk kule, “Icham laatyēeng'uung' kuu wōloo ichāmtooy key.”† ⁹ Nteenee yoo ōchāmē baateey biiko choo tookunootiin, kōō-irii kiruutyēēt ānku ng'ōōki :nyooto. ¹⁰ Chii ake tukul nyoo kirē kiru-utēk tukul nto mii yoo koochabaayta ām akeenke, kāākwiiri kiruutēk tukul. ¹¹ Yēyiin nyoo kimwooyē kule, “-Meemarte,” tāku inee :nyooto kimwooyē

2:5 Luuka 6:20-21; 1Kōōr. 1:26-28; Yääk. 1:9 † **2:8** Laawi. 19:18

2:8 Määrkō 12:31 **2:9** Yääk. 2:1 **2:10** Mat. 5:19; Kala. 3:10;

kule, “-Meebakach chii.”† Yoo mēēbērē 'keemarte, nteenee ibākākiisyē, 'kēē-irīi kiruutyēēt.

12 Kunyoo, ōyēyē ng'aleek ōnkētē kule mākōōyyoong'tēē :Yēyiin chii kōōk kōōyyoong'unēē mākuutyēētaab chamateet nyoo ityooktooy biiko.

13 Yoo ōruustooy biiko alak nyēē -mōōriirēē, makooruustaak nkakweek :Yēyiin. Kunyoo, karaam /keeriiree chii kusiir /kiiruusta.

Ōyēnchi ng'ālyoontēēt ankooyey

14 Mbo ng'eetaabiya, kāroomnyo nee :nyēē miitē yoo yēyē keey :chiito kule kiikōōyēnchi ng'ālyoontēētaab Yēyiin āmēēbērē iboorunēē yēyuutēk? Ara imuuchē kusār inee :kāāyēnchīnooyēēt nyēē wuu nyooto?

15 Keemwaay baa, kule mātīnyē :ng'eetaabkoomēt nto chēēbkoomēt sira nto āmnyoo nyēē kaam.

16 Yoo kāmwoochi :chii ām akweek kule, “Weekaalāyan ānkiibiyoon,” āmēēbērē kēēkoochi kiy ii, kukāyēētyēēchi nee chiichooto? 17 Kerkeey :yooto āk yoo iyēnchinē :chii ng'ālyoontēētaab Yēyiin baateey āmēēbērē yēyē kiy. Buch :kāāyēnchīnooyēēt nyēē wuu nyooto.

18 Nteenee imuuchē kumwooy :chii kule, “Tīnyē :chiito ake kāāyēnchīnooyēēt, nto ake kutīnyē yēyuutēk.” Kiyēē +māāwālchi chiichoo ku kule, “Mwoowoo baa, imuuchāktōōs :chii kutīnyē kāāyēnchīnooyēēt āmā yēyuutēk? +Māāboorunēē kāāyēnchīnooyēēnyuu yēyuutēk. 19 /Kīiyēnchinē oob kule akeenke :Yēyiin? Wuu nyooto! Nteenee

† 2:11 Chuytaayeeet 20:13-14; Kiruutēk 5:17-18 2:12 Yāāk. 1:25
 2:13 Mat. 5:7; 18:32-35 2:14 Mat. 7:21-27 2:17 Kala. 5:6;
 1Yoowa. 3:18

ii, ntēē chāmchiintōōs naas :tāmirmirook chēē miyootēch kuu nyooto ānkutākubōōtoontōōs ām muyātēēt. ²⁰ Tyaa sōō, :bēērbēēryēēt nyoo! / Sikiinkēt āyu kule buch :kāāyēnchinooyēēt nyēē -/ mākiiboorunēē yēyuutēk? ²¹ Kiiboorunēē :kuuko Abraam yēyuutēk kule churtaat ām taayeetaab Yēyiin yoo kichāmtooy wērinyii Isaka kule kume ām yoo kibo *kāābkōrōs. ²² Kookas oob kule kiiboorunēē :inee kāāyēnchinooyēēt yēyuutēk? Kichurta :kāāyēnchinooyēēnyii ām kiyēē kiyey. ²³ Kiyityiin :yooto kuu yoo kimwooy :siruutēk kule, ‘Kiyyēnchi :Abram kiyēē kimwoochi :Yēyiin. Yooto kuchamta :Yēyiin kule churtaat :inee.’† Kiyey :ng’ālyoontooni /kēēkuurēē Abraam ‘Choorweetaab Yēyiin’.” ²⁴ Kookas sōō, kule /kēēchāmē chii kule churtaat kubo kiyēē yēyē āmēēbērē baateey kule ām kiyēē iyēnchinē?

²⁵ Kiwuu nyooto mbo ām wōlēē mii :koorkoonoo ki chēēmurēnnyoo nyoo / kikēēkuurēē Raa-ab. Kichurta ām taayeetaab Yēyiin kubo kiyēē kiyey. Kiimuuch :koorkoonoo kutaach yōōtiik chēē ki Yuutayeek ankooyeel nto yityo, kumwoochi kubeetee kēēlto ake.

²⁶ Kunyoo, kuu yoo meeyaata :bōōrto nyoo mātinyē soboonto kumeeyaata :nkinee kāāyēnchinooyēēt nyoo mātinyē yēyuutēk.

3

Kuriib :chii ng'elyebta

2:19 Kiruu. 6:4; Māārō 1:24 **2:21** Toowu. 21:9, 12; Ibu. 11:17

† **2:23** Toowu. 15:6 **2:23** 2Tēt. 20:7 **2:24** Room. 3:28; 4:2-5

2:25 Choos. 6:23

¹ Mbo ng'eetaabiya, -moomach :chēē chaang' ām akweek kule ōyēku kānēētikaab ng'ālyoontēetaab Yēyiin. Ōnkētē kule yoo / kiitiilchinē biiko ng'aleek, / kiikwēnyēēch acheek miisin choo kiinēētē ng'ālyoontēetaab Yēyiin. ² Kiichiwiitē sinee :tukul ng'al. Nto chii nyoo -mēēchiwiitē ng'aleek kukichoot ānkōōmuuchē kuriib soboonnyii tukul.

³ / Kiimuuchē / kiikoochi kiito ake kuutiitaab faraasiit / sikiitutē yoo / kēēkweryootē. Yoo / kākiitut kiyoo, kuwēēchē keey :tyoonyoo. Kunyi yoo / kaakeeyey kuu nyooto, / kukaakeebayta tyoonyoo. ⁴ Yoo mii mbo :mwēēnkēēt nyēē wōō ararayta, kōōrēētootē :yoomeet nyēē nyikiis. Nteenee mii :kiy nyēē mining' miisin nyēē / kēēwēēchwēēchootēē / sikēētākyinootē wōlēē māchāktōōs kuwo.

⁵ Okas baa, mbo subak kule imuuchē :maat nyēē mining' kubeel wōōkēēt nyēē tēē wōli āk wōliin. Mining' :ng'elyebta miisin nteenee yēyē ng'al chēē nyikiisēch. ⁶ Kōrōōm :ng'elyebta nkinee kuu maata. Ām bōōrtaab chiito kumukuul, ng'elyebta :nyēē kiwung'ta keey rōkōs nyēē -/mākyoomu. Yoo kēēwuruur :Kibrōkōsyoontēēt ng'elyebta kunyēērēē chiito kutukul.

⁷ Kiikuriiboon :biiko tyoong'in ānkutākuriibē, kunam wōlēē mii :tāriitēk alake, tyoong'iik choo ichuutēē keey ng'wēny āk alak choo mii wōloo bo ararayta. ⁸ Nteenee māmii :chii mbo akeenke nyēē kiikoomuuch kut kuriib ng'elyebta.

Kibrōkōsyoo :ng'elyebta, wayway ānkuboonto ng'woonēt nyē kōrōōm miisin.

⁹ /Kēēyēyiisyēē ng'elyebta /kiikoostēē Mokoryoontēēt āk Baaba Yēyiin. Nto mii yoo subak, /kēēyēyiisyēē ng'elyebiitēnyi /kēēchubēē biiko choo kiyēyē :Yēyiin kookerkeeyee keey.

¹⁰ Kunyoo, kuutiini akeenke :nyēē /kēēsiltēē Yēyiin nto yityo subak /kēēchubiisyēē. Mbo ng'eetaabiya, māmāchāktōōs kuyeyakay kuu nyooto. ¹¹ Mēēmuuchāktōōs kukulkulunee :bēēko chēē kāroomēch āk chēē chāmu muunyeet yēbo koong'ta akeenke. ¹² Nto, mbo subak ii, mbo ng'eetaabiya, -mēēmuuchē :lāmāywēēt kuyey mbuuniik, āmāyēyē :kōmōōlwēēt lamayeek. Kunyi, -mēēmuuchē kukulkulunee :bēēko chēē kāroomēch yēbo koong'ta nyēbo bēēko chēē chāmu muunyeet.

Kiirnatēēt nyēbo man āk nyēē mābo man

¹³ Mii :chii ām akweek nyēē boonto kiirnatēēt ānkukāsē ng'al? Yoo miitē, kumāchāktōōs /kēēkāsē kiirnatēēnyii kubununēē kiyēē yēyē ām ntusātēēt. ¹⁴ Nteenee, yoo kiwung'ta keey :chii tuuyin bo moo āk sooyān nyēē ng'waa nyēbo muchas, māmākyinē kung'āsēē keey kiirnatēēnyii. Yoo kayey kuu nyooto, ku ng'wiin ānkukwiilē ng'ālyoontēētaab manta.

¹⁵ Bo :ng'aleek chēē wuu choo kōōroni nyēē mākwoonēē Kaab Yēyiin. Bo Kibrōkōsyoontēēt āmārubtooy keey āk Tāmirmiryēētaab Yēyiin.

3:8 Tyēēn. 140:3; Room. 3:13

3:9 Toowu. 1:26-27

3:10

Kaalēw. 13:3 **3:12** Mat. 7:16

3:14 2Kōōr. 12:20; Kala. 5:20

3:15 1Tēm. 4:1; Yääk. 1:5, 17

16 Biiko choo tuuyēch :moonik ānku soyiik kubo muchas, kuchuunchuuntōs ānkuyēyē ng'al chēē choong'ēch chēē miyootēch.

17 Nteenee tiliil :kiirnātēet nyēē chōōnēē wōlēē mii :Yēyiin. Bo tāloosyo āk ntusātēēt. Yēyē chiito kuyibē keey ng'wēny, kuriirēē biich ānkōōbooru tukuuk chēē kāroomēch chēē kwoonēē yēyuutēk. Mātinyē kweyateet āk lembech. 18 Yoo kachaan :biikaab kaalyeet churtaayeet, /mākēēnyōōr churtaayeet.

4

Ōkoonyit Yēyiin

1 Kiy nee :nyēē mii kōōwārook sōōwookuutyē ānkōōbooryē? Ng'aleekaab muchas :chēē mii kōōyimoook mētēwoy kutōōrchook oyey kuu nyooto. 2 Ōbērē nto ōnyōōru kiy, āmōōnyōōru. Ōchōbē ōbāriisyē ānkōōtuuyiityi keey moon sōōnyōōru, āmōōnyōōru. Ōwookuutyootēē ānkōōbooryootēē biich āmōōnyōōru kiyēē ōmāchē. -Mōōnyōōru tukuuchoo tukul kuuyu -mōōsooyē Yēyiin kukōōnook. 3 Ānkoo mbo yoo kōōsoom, -mōōnyōōru kuuyu ōsoomē ām kēēlto nyēē māyēmāktōōs, ōmāchē kule ōyēyiisyēē kubo leles.

4 Wuusyō, wē, bichu kyōōchuunnyēē Yēyiin. Yoo kēēchuutook :tukuukaab kōōrooni, +mōōtooytoochiinē āk Yēyiin. Chii ake tukul nyoo kakwey kuyēk choorweetaab kōōrooni, ku buunyoo :nyoo ām wōlēē mii :Yēyiin. 5 Ng'ālyoo nyēbo man yoo mwooyē :siruutēk kule māchē

:Yēyiin kule nto yeyeech :tāmirmiryēēt nyoo kikōōnēēch kēēkoonyitē inee nkit. ⁶ Kunyi, ibēruurēēnēēch :Yēyiin chamateenyii. Mwooyē :siruutēk kule, “Mēēriiku :Yēyiin biiko choo ng'āsē keey, nteenee ibēruurē choo yibē keey ng'wēny.”†

⁷ Kunyoo ii, biikyoo, ōkoonyit Yēyiin ankootay Kibrōkōsyoontēēt. Yoo kooyey kuu nyooto, mākumwēyēēnook :Kibrōkōsyoontoonoo. ⁸ Yoo kōōnookyi Yēyiin, mākōōnookyook :nkinee. Ōsoom :akweek choo kyōōchoolwookēn /kēēnyōōwook kaat ānkōōnēmchi keey Yēyiin ām mooyēēt akeenke :akweek choo ōwiywiiyootiin. ⁹ Ōriiryē ankoo-am mbuy ānkōōnchōōyiisyē. Yoo kātōōrooryēē, ōriiryē nto yoo kātōōng'ērēchē, ōnyēēru. ¹⁰ Yoo kōōyib keey ng'wēny ām taayeetaab Mokoryoontēēt, makoolaang'tenaak :inee.

-Mōōng'āloolēē keey nyēē miyaat

¹¹ Mbo ng'eetaabiya, -mōōng'āloolēē keey nyēē miyaat. Chii ake tukul nyoo kang'alaalee ng'eetaabkaamet nyēē miyaat nto kēētiilchi kule miyaat, kaakung'alaalee nyēē miyaat mākūutyēētaab chamateet ankootiil kule miyaat. Nto yoo 'kēētiilchi kule miyaat :mākūutyoonoo -mēēmiitē iyēyē kiyēē mwooyē :mākūutyoonoo. Kunyoo imiitē yooto itiilē kule miyaat mākūutyoonoo bo chamateet. ¹² Akeenke baateey :nyēē kōōnu mākūutēk ānku inee :nyēē itiilchinē biich ng'al. Nyooto ku Yēyiin nyoo irāroochē

† **4:6** Kāālēw. 3:34 **4:6** Mat. 23:12; 1Bēt. 5:5 **4:7** Ēfēēs. 6:12; 1Bēt. 5:8-9 **4:8** Isa. 1:16; Seka. 1:3; Mal. 3:7 **4:10** 1Bēt. 5:6
4:11 Laawi. 19:16; Tyēēn. 101:5

ānkōōkārbusē biich. Nto ii, inyiing' ku ng'oo siitiilchi chiito ake kule miyaat?

-Mookaasee keyy bēsyēētaab tuun

¹³ Kunyoo ii, biikyoo, ōyēbchi yīit, baa :akweek choo ōmwooyē kule, “+Makeebe ra *kiriinkēēt nyēē bērē, nto tuun +makeebe nyēē bērē. +Mābokiibuur wōlooto kēnyiit akeenke kēyēyē yiisyōonuutēkyoo bo mung'aareet ānkēenyōōru beesaanik.” ¹⁴ Kāālē ii, ōnkētē wōlēē makuyyeekta :bēsyēētaab tuun? Okerkeeye chēēbkēēru nyēē ituung'u nto nyēē mā tyaa, kuseret. ¹⁵ Māchāktōōs ōmwooyē kule, “Yoo kacham :Yēyiin, +mākēeminy ankeeyey kiyēē bērē nto nyēē bērē.” ¹⁶ Nteenee, yoo kātōōyēyē :akweek kuu nyooto, ong'as keyy. Miyaat :ng'asaanaa bo keyy kutukul.

¹⁷ Kunyoo, chii ake tukul nyēē inkētē kiyēē karaam nyēē māchāktōōs kuyey, āmēēbērē kayey, kāākuchoolwookēn.

5

Kuriib keyy :biiko choo kiikōōtiiny alak

¹ Ōyēbchi yīit baa :akweek mokorēēnik. Ōriiryē ānkōōnchōōyiisyē kuuyu mii wokuchōōnchook :ng'wooninto. ² Mii wokubotē :mokornoon-tiinoong'woong' ankumakwaam :tooyik siroochookwook choo ālē beesaan chēē chaang'. ³ Makwaamakay :ta-aabuut āk feeteet nyoo ōboontē muut. Mākōōboor :yooto miyootyēēt nyēē

4:12 Mat. 7:1; Room. 14:4; 1Kōōr. 4:5 **4:14** Kāālēw. 27:1; Luuka 12:18-20 **4:14** Āyub 7:7-9 **4:15** Yēyūut. 18:21; 1Kōōr. 4:19; 16:7
4:16 1Yoowa. 2:16 **4:17** Luuka 12:47; Room. 7:19-24 **5:1**
 Luuka 6:24; Yāāk. 1:10

ōboontē ānkuchututēēnook kōōmirtiitook kuu maat. Bo nee tōōtukuulchi keey mokornoontiinoo ām bēsyōōsyēchēēb lēt? ⁴ Okas wōlēē miitē kuriirtooy :biiko choo kyōōtāyē ōkwēchi tukuukwaa kubo yiisyēēt nyēē kiyēwook ām mbareenikwook. Kōōkuyityi Yēyiin nyoo bāwu kiy ake tukul, :riirikaab bichoo. ⁵ Kyōōminy kōōrooni ōchāmē tukuuk chēbo leles ānkyōōboor kuyem. Kyōōnēēryē ōlumlumiitu ōmiitē ōkānyoonu bēsyēēt nyēē / kēētilēēnook. ⁶ Kyooruuste biiko ankoobakach ānkoo kimātinyē lēēlis āmēēbērē kikwiilook.

Muytaayeet āk nyalilta

⁷ Mbo ng'eetaabiya, omuyte ākoy bēsyēēt nyēē iyēēwunēē :Mokoryoontēēt. Okasee mbo wōlēē kāng'tooy :kāābātiintō kurur mbareenyii. Muytoochinē kut kunyōōr roobta nyoo bo taay āk nyēbo lēt. ⁸ Kunyi mākwook nkakweek ōmuytoochinē ānkōōkimkimiiitu kuuyu kaakuriik kuyit :bēsyēēt nyēē iyēēwunēē :Mokoryoontēēt. ⁹ Mbo ng'eetaabiya, -mōōng'uunyānē keey / simākiitiilchook ng'al. Kaakuyit :kāātiiliintēēt kurkat.

¹⁰ Mbo ng'eetaabiya, ōsōōtēē *wōōrkooyik choo king'alaal ām kaayneetaab Yēyiin. Okasee nyāliluutēk chēē kinyōōr āk muytaayeeng'waa. ¹¹ Kiibēruurootiin :biich choo kimuyta. Ābērē kyookas muytaayeet nyēē kiboonto :Āyub āk kiyēē kichokuyēchi :Yēyiin ām lētuunoo. Lēyyē, riirēē biich :Yēyiin kuyem ām mooyēēt nyēē lēēl.

5:3 Mat. 6:19 **5:4** Laawi. 19:13 **5:5** Cherem. 12:3 **5:7**
 2Bēt. 3:3 **5:8** Mat. 24:27; Filib. 4:5 **5:9** Mat. 7:1-2 **5:10**
 Mat. 5:12 **5:11** Chuy. 34:6; Āyub 1:21-22; 2:10; 42:10-17; Yääk.
 1:12

12 Mbo ng'eetaabiya, ng'ālyoo nyēē mächē ōrōōtootē ku nyi: -Mōōwoolē keey kule, “Kuu Yēyiin nto kule kwaama :teng'et” Yoo 'kēēchāmiisyē, ichāmiisyē, nto yoo 'kēētāyiisyē, itāyiisyē, / simakiiruustaak.

Saayeeet :kirkit

13 Yoo kānyōōr :chii ām akweek nyalil, kumāchāktōōs kusaay Yēyiin. Nto yoo ng'erekaat, kutyēēn kusiltooy Yēyiin. 14 Nto yoo kamnyaan, kumāchāktōōs kukuur booyikaab kanisa subokusoochi ankooyiilee mwaayta ām kaayneetaab Mokoryoontēēt.

15 Yoo / kēēsoochinē chii nyēē imnyoonē / kiikoosēē keey Yēyiin, mākōōsoob :Yēyiin chiichoo. Nto yoo kiikuchoolwookēn, +/- mākēēnyōōchi kaat. 16 Kunyoo ii, biikyoo, kumwoochi :ake, ake miyootyēēt nyēē kiikuyey ānkōōsoochinē keey, sukung'eet / kiisoobook. Yoo kasaay :chii nyēē churtaat, kunāmtoochinē :soowuutēkyii ānkutinyē kāāmuukēywēēk.

17 Ki chii *:Eliiya nyēē wuu acheek. Kisaay miisin kule mārōōbēn. Yooto, kuwo :roobta kēnyiisyēk sōmōk āk ārook lo. 18 Nto mii yoo, kusaay subak kule kurōōbēn. Yooto, kurōōbēn ankuyey :kōōrēēt āmiik miisin.

19 Mbo ng'eetaabiya, yoo kāchuunnyēē :chii ām akweek wōlēē mii :manta, kumāchāktōōs / kēēyis. 20 Okas baa ng'ālyoontooni: chii ake tukul

5:12 Mat. 5:33-37 5:13 Yēyuut. 16:25; Yääk. 1:5-6 5:14 Määrkō 6:13 5:15 Määrkō 16:18 5:16 Tyēēn. 32:3-5; Kāālēw. 28:13; Mat. 3:6; Yēyuut. 19:18; 1Yoowa. 1:8-9 5:17 1Bāy. 17:1; Luuka 4:25 5:18 1Bāy. 18:41-45 5:19 Mat. 18:15; Kala. 6:1

nyoo kāyisunēē chiito ake wōlēē mii :miyootyēēt,
kukāākōōsoob nyiin ankuyey /kēēnyōōchi kaat ām
ng'ōōkiswookik chēē chaang'.*

* **5:20** Yoo kāmwooy :Yuutayee kule, “/Kiiyēēn ng'ōōkiswookik”
kōōbooru kule, “/Kēēmēto ng'ōōkiswookik.” Kas Tyēēnwookik 32:1 āk
85:2. **5:20** 1Bēt. 4:8

Biibilya Nyēē Tiliil
New Testament in Sabaot (KE:spy:Sabaot)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sabaot

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9966002030

The New Testament

in Sabaot

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

c68c9dca-518f-544b-a52e-82240cf64928